

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: *oponent*

Autor/ka práce: Vanda Ondráčková

Název práce: Sport a sociální kapitál: vznik sociálního kapitálu mezi rekreačními a závodními sportovci

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jadwiga Šanderová, CSc.

Oponent/tka: Ondřej Špaček, Ph.D.

Navržené hodnocení: velmi dobře - dobře

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

Předložená bakalářská práce se zaměřuje na etablované téma sociologie sportu, tedy na hledání sociálních dopadů sportovních aktivit, zde konkrétně v souvislosti se sportovním sdružováním jako zdrojem sociálního kapitálu. Teoretická diskuze je adekvátní bakalářskému stupni a opírá se o relevantní zahraniční zdroje.

Jednou ze slabin práce je nepřilíš vhodná struktura textu. Místo aby se práce nejdříve zabývala teoretickými východiský, na základě toho formulovala výzkumnou otázku, zvolila tomu adekvátní metodu a následně představila zkoumaný případ (veslařský klub Smíchov), tak je v první kapitole nejdříve popisována metoda, v druhé charakterizován veslařský klub, a to vše bez jasného zakotvení v teoretické diskuzi.

Tento postup má mimo jiné za následek i to, že je potlačena role a relevance výzkumné otázky, která jednoznačně neplyne z teoretické diskuze. S tím souvisí i nedostatečné zdůvodnění zvolené metody a případu (sportovního klubu). Autorka sice hovoří o tom, že sportovní klub byl vybrán podle toho, že zde působí jak rekreační tak závodní sportovci, není ale diskutováno, jak lze této distinkci rozumět v perspektivě teorií zabývajících se sociálním kapitálem, a zda má oporu v literatuře k tématu. Obdobně úvodní charakteristika veslařského klubu se zakládá spíše na formálním popisu jeho organizačních pravidel, méně už se zde daří vystihnout sociologicky relevantní momenty tohoto sdružení, či popisovaná organizační pravidla využít v samotné práci.

Vzhledem ke zvolenému cíli práce bych se zamyslel, zda by vhodnější metodou nebylo hlubší etnografické pozorování než série rozhovorů, které umožňují zachytit pouze reflexi aktéru. Přirozené zakotvení zkoumaného terénu v jednom sportovním klubu by přitom tento přístup umožňovalo.

Závažnější problém ale spatřuji v argumentaci závěrů a v interpretaci založené na samotném konceptu sociálního kapitálu. Řekl bych, že v práci do značné míry splývá rozdíl mezi sociálním kapitálem, sociálními vztahy (vazbami) a popřípadě i konceptem komunity. Jako sociální kapitál je tak označováno i to, co už příliš nelze chápat jako individuální zdroj (kapitál), jak o něm autorka na základě teoretického vymezení hovoří. Nejde přitom jenom o nesoulad s definicemi, ale přináší to i určitá úskalí při diskuzi výsledků.

Autorka například dospívá k tomu, že závodní sportovci mají mezi sebou velice silné a trvalé sociální vazby, tvoří uzavřené a semknuté společenství. Autorka tuto situaci interpretuje jako silný sociální kapitál. Jak ale ukazuje Putnamovo rozlišení přemostujícího a svazujícího sociálního

kapitálu nebo Granovetterova analýza síly slabých vazeb, tak jsou to většinou právě slabé sociální vazby (oni známí), které mohou být integrujícím pojivem společnosti či efektivním osobním zdrojem. Obdobně i Bourdieu odvozuje potenciál sociálního kapitálu především ze zdrojů dostupných přes známosti. Z rozhovoru však neplyne, že by skrz své týmové kolegy závodní členové klubu dosahovaly na společensky relevantní a nedostatkové zdroje, a klub pro ně tedy byl významným zdrojem sociálního kapitálu.

Jinak řečeno - je zřejmé, a autorce se podařilo ukázat, že závodní sportovci zkoumaného veslařského klubu tvoří silně integrovanou komunitu, která je pro své členy jediným z podstatných zdrojů identity. To ale samo o sobě není sociálním kapitálem. Ve výzkumu nebylo zjištěno, zda tyto vazby slouží i pro mimoklubové účely - zda členství v této komunitě přináší skrz sociální síť mobilizovatelné zdroje. Hypoteticky lze přitom uvažovat i tak, že právě ti méně integrování rekreační členové mohou být zdrojem významných společenských kontaktů. Přestože v klubu netráví většinu času a nemají k němu zvláště silný pocit loajality, mohou být užitečnou známostí, a to právě pro to, že se obvykle pohybují v jiném prostředí než „jádro“ klubu. Např. právník, který by si příležitostně docházel zaveslovat se nejspíše pro ostatní či pro klub neobětuje, ale může ostatním poskytnout bezplatnou radu či zprostředkovat další kontakty, což je podle mého názoru právě to, co je sociálním kapitálem myšleno např. u Bourdieu či Lin.

Práce je jinak přehledná a srozumitelně napsaná. Je zřejmé, o co autorka opírá svá tvrzení a vše je transparentně doloženo. Z formálního hlediska lze podotknout, že obvyklá citační norma sociologických publikací řadí závorku s odkazem vždy a zásadně před tečku. V práci se tyto závorky objeví za tečkou, což čtenáře uvyklého na standardní postup poněkud ruší.

Celkové hodnocení práce:

Předložená práce formuluje standardní výzkumnou otázku a na základě adekvátně provedeného výzkumu na ni hledá odpověď. Klíčový problém textu vidím v jeho struktuře a ve správnosti aplikace konceptu sociálního kapitálu na interpretaci empirických zjištění. Z tohoto důvodu bakalářskou práci doporučuji k obhajobě, ale navrhuji ji hodnotit na hranici známek velmi dobře a dobře, podle průběhu obhajoby.

Datum: 1. 6. 2014

Podpis: